

PRIMORSKA DELAVSKA ENOTNOST

GLASILO ENOTNIH SINDIKATOV ZA SLOVENSKE PRIMORJE IN TRST

Leto 2., šte. 27 - Cena 4 lire

TRST, četrtek 20. junij 1946.

Delavstvo hoče priključitev k Jugoslaviji. Na tej poti ga ovira domača in tuja reakcija. Padajo žrtve iz naših vrst. Zadnji med njimi je padel tov. Karel Hlača. Pred njegovim truplom prisegamo, da ni padel zaman. Slava mu!

Uredništvo in uprava: via Imbriani št. 5
Telefon 93.710 — Rokopisi se ne vračajo

Kako živimo in k čemu stremimo

V nedeljo je tov. Ivan Bukovec, vojna in sledi govori v Trzinu ob priliki prve letne skupščine Enotnih sindikatov tega okraja.

Te dni je preteklo eno leto, odkar ste pričeli vaše legatno sindikalno življenje. Naš pokret se ni rodil slučajno, marveč predstavlja zgodovinsko najpomembnejšo in dolga in tradicionalna borba, ki predstavlja v zgodovini Juljske krajine najlepše in najslavnejše strani.

Da bi prikazali, četudi v kratkih črtah, slaven razvoj pokreta primorskega delavstva, se moramo spomniti tudi na zgodovinske dni iz 1902. leta, ko so naši očinci in stariši tovariši branili po tržaških rajonih osnovne pravice delavskega razreda in s tem branili tudi pridobitve dosegene v teku dolgih desetletij dosledne borbe italijanskih, slovenskih in hrvaških delavcev naše pokrajine.

Od preteklega maja, ko so delavci Juljske krajine in Trsta ponovno oživilji svojo slavno organizacijo, smo vodili odločno borbo v obrambi osnovnih pravic, tako težko priborjenih za časa svobodne borbe proti nacizmu in fašističnemu barbarstvu. Ta borba za pravne zahteve delavskih množic je prvič v zgodovini naše pokrajine resnično pobrala vse ljudstvo, bodisi italijansko kot slovensko, in se je naslanjala na nerazdružljivo bratstvo narodov, ki živijo skupno po zgodovinski nujnosti.

Jasno je, da tako močan pokret, kot je bil že v samem pričetku, pokret Enotnih sindikatov, ki je nastal v ogorčeni borbi proti okupatorju, ni mogel biti dobro sprejet od strani domače reakcije, a predvsem ne od predstavnikov domačega in tuje kapitala.

Če se ozremo nazaj v zgodovino delavskih gibanj kakor tudi na borbo med kapitalom in delom, opazimo, da je kapital vedno skušal zajeti sindikalni pokret ter ga omejiti na čisto ekonomsko borbo. Uspeli so na ta način ločiti sindikalni pokret od političnega, kar imenujemo s skupnim imenom, od politično-sindikalnih problemov.

Tako so nastali v vseh deželah sveta in v raznih dobah razbijaški sindikati, ki niso imeli ničesar skupnega z delavskim pokretom; s pravim zaščitnim delavskim interesom v teški borbi za svobodo.

Tako so nastali zramenisti sindikati različnih političnih in verskih tendenc. Na isti način in pod istimi zgodovinskimi pogoji so nastali tudi razbijaški sindikati v naši pokrajini — Juljski sindikati, to je rumeni sindikati, razbijaški elementi krščanskih socialistov in pravi predstavnik interesov finančnega in trgoveškega kapitala naše pokrajine.

Mnogo se je govorilo o naši sindikalni borbi. Obtožujejo nas, da smo zastopniki neke stranke, da preziramo ekonomske probleme in jim predpostavljamo politične, da se bavimo preveč s politikom kar ni v interesu delavske borbeno organizacije, da smo se pustili preveč zavleči v politične borbe, ki se odigravajo v naši pokrajini.

Te sume so imeli tudi neki sindikalni voditelji naše organizacije in so se kaj kmalu morali prepričati, da je linija razredne delavske organizacije ena sama, ki velja v raznih političnih in ekonomskih okoliščinah, ali, ki v svoji osnovi ne more biti menjena niti se sme pustiti zavleči v kompromise ter se ne sme prepuščati reformistično-sindikalističnim tendencam, ki so tako škodljive sindikalnemu pokretu.

Cisto ekonomska borba, zanimanje je za mezdne pogoje, pomenijo izdajo osnovnih načel razredne borbe, pomenijo podpirati interese delodajalcev in reakcije, ki vodi prav te dni z največjo energijo borbo proti nam.

Moramo poudariti, da se moramo mi delavci, kot navdajajo činitelji gospodarskega socialnega življenja narodov, kot večina vsega prebivalstva pokrajine ali dežele, odločiti za vojno ali mir, imamo pravico povedati svoje misli, ki predstavljajo stvarjalno silo dela, socialnega in političnega razvoja kot ga zahtevajo pogoji naše družbene civilizacije.

Če nas zaradi tega reakcija napada, pomeni, da smo na pravi poti. Kadar naša reakcija ne bo napadala več, bo to prvo znamenje, da smo izdali osnovna delavska načela.

Ekonomske probleme je zares vezan s političnimi problemi, ki težijo danes na našo pokrajino. Mi delavci se tega zavemo vsaki dan. Ko smo se borili v hrbi in smo z naše krivje postavili temelje lepši bodočemu delu in miru, smo sanjali o koncu vojne in čvrsto upali, da bodo naše žene, otroci in matere razžirani in lačni, končno dočakali boljše življenje, mirno bodočnost in družinsko srečo.

Sanjali smo o obnovi naših ladjedelnic, naših industrijskih kompleksov, ki so ponos in slava delavcev Trsta, Tržiča, Milj in sploh delavstva Juljske krajine. In vendar sedaj eno leto, po končani vojni operaciji za nezadovoljstvo gledamo, da ni bilo napravljeno ničesar ter da se celo vsakodnevno odpuščajo delavci in nisoče na ulico naši najboljši tovariši samo iz političnih spekulacij in se na ta način povzročajo lakota in beda naših družin.

Sedaj je končno našemu delavskemu razumu jasno, da želijo delodajalci odpuščati nove in večje skupine delavcev, da se želijo močno omejiti delovanje naših industrijskih kompleksov in jih nato celo zapreti. Ali naši delavci ne bodo nikoli dovolili tega zločina dela, ki bi povzročilo popolno propast vse industrije naše pokrajine.

Če hoče ZVU postopati za našo industrijo kot za industrijo poražene Nemčije, jo mi obožujemo: da se je italijanski in slovenski prebivalstvo Juljske krajine borilo proti fašizmu že 25 let pred koncem druge svetovne vojne. Nikoli ne bomo dovolili, da bi se uničila naša težka industrija, ki predstavlja ponos delovnih množic in za katero so žrtvovali toliko napora naši delavci skozi dolga desetletja.

Če so v tem politični spekulacije tukajšnjih ali mednarodnih oligarhov, jih s tega mesta opozorjamo, da imamo pravico odločiti o bodočnosti nas samih in naše industrije le mi delavci in naše trpičeno ljudstvo.

Te dni se mnogo govori o bodočnosti naše pokrajine. Po vsem svetu razpravljajo o tem vprašanju. Na naš račun in na račun bodočnosti je pokrajine se čujejo razne predpostavke. Govorijo v ministrskih kabinetih in v najbujnejših krčmah. Stavila so se v pokret razna propagandistična in teroristična sredstva, skuša se prevrtni svetovno javno mnenje z raznimi ekonomskimi in političnimi argumentacijami glede Trsta in pokrajine.

Pri teh spekulacijah nikoli ne bežijo tudi od najkriminalnejših sredstev, kot so ubi-

in gospodarska načela, smo prepričani, da je to tudi mišljenje največje večine našega prebivalstva.

Zato v imenu 125.000 organiziranih članov, ki jih Enotni sindikati zastopajo v Juljski krajini, a v katerih je 75.000 samo v pasu A, s podporo vsega slovenskega prebivalstva in ogromne večine italijanskega, opozarjamo ves svet, posebno pa diplomate, ki danes razpravljajo v Parizu o našem življenjskem vprašanju, da je Juljska krajina, teritorialno enotna in nedeljiva ter je treba, kar predstavlja edino rešitev za boljše, mirno in delovno bodočnost, asež, izmuenega prebivalstva.

Vaša prva letna sindikalna, skupščina je dokazala visoko izredno zavest vseh, dokazala je, da ste bili in da ostanete še nadalje sigurni branik v obrambi političnih, socialnih in gospodarskih pravic vsega delavstva vašega okraja a lahko tudi trdimo, da ste vi na čelu delavskega razreda vse Juljske krajine.

Pod modrim vodstvom vaših okrajnih voditeljev ste dosegli lepe uspehe; bilo je sicer nekaj manjših organizacijskih pomanjkljivosti, ki se opažajo tudi še danes, vendar pri ogromnem delu ki ste ga razvili na vseh polih sindikalne in socialne aktivnosti, bodite prepričani, da ste na pravem potu, po katerem hoste na vsak način dosegli vaš pravičen cilj.

Širša seja mestnega odbora E. S.

14. t. m. so se sestali v Trstu vodilni organi Enotnih sindikatov Mestnega odbora, da bi razpravljali o težkem gospodarskem stanju v mestu, o potrebnih ukrepih za zaščito našega delovnega ljudstva proti vedno težjemu položaju in so tudi izglasali resolucijo naslovljeno na ZVU.

V ulici Conti št. 11, so se 16. t. m. sestali vsi zastopniki mestnega delavstva včlanjenega v Enotne sindikate.

Na dnevnem redu sta bila dve najvažnejši vprašanji, ki danes tareta naše delavstvo, pa tudi vse delavstvo naše pokrajine. Splošni gospodarski položaj v vsej pokrajini je neznošen ter zahteva nujne mere odgovornih oblasti. Drugi problem ki izvira iz prvega, je vedno rastoča brezposelnost. Vprašanje brezposelnosti je danes eno najvažnejših vprašanj in živo zadeva vse prizadete, pa tudi zaposlene, ki jim vsakodnevno preti ista nevarnost zaradi splošnega gospodarskega stanja.

Predsednik Mestnega odbora Enotnih sindikatov, tov. Juraga, je govoril v prvi točki dnevnega reda, o splošnem gospodarskem položaju. V svojem govoru je razložil nevarno stanje, v katerem se nahajajo naši delavci in za katere so odgovorni domači delodajalci. Stanje brezposelnosti in bede, ki je prešlo že v meje lakote, se čuti v vseh slojih našega delovnega prebivalstva.

Mezni pogoji so zelo nizki, a življenjske potrebe so vsak dan dražje. Ukinitve zaopre na odpuščanje delavstva je povzročilo nove brezposelne, ki sedaj tavajo po mestu v številu, ki presega 28.000 brezposelnih brez kruha zase in za svoje družine. Kot da to ni dovolj, pretijo našim odpuščanja od 50% vsega našega delavstva, zaposlenega pri koncernu CRDA-e. Nekateri pretijo celo z zapiranjem podjetja kar bi stvorilo med našim delavstvom in ogorčenje in tak nemir, da bi prešel re samo v mržnjo in ogorčenje proti delodajalcem, marveč tudi proti ZVU, ki ni sposobna in neče upravljal našo pokrajino kot zahtevajo pravični interesi proizvajalcev.

Najjasnejši dokaz nesposobnosti ZVU je trošenje milijonov za brezpomena javna dela medtem ko se nikakor ne obnavljajo industrijski objekti, posebno poljedelja CRDA-e, ki predstavlja za Trst in našo pokrajino najvažnejši vir dohodkov.

Nato je tov. Juraga govoril o delovanju Enotnih sindikatov v korist delovnega ljudstva za dosego njegovih pravic. Govoril je bil burno pozdravljen, a v dvoranji se opaža vedno rastoče borbeno razpoloženje. Na razna vprašanja delavskih zastopnikov je odgovoril tov. Marino, član Pokrajinskega odbora Enotnih sindikatov.

O vprašanju brezposelnosti je govoril tov. Semilli, predsednik Pokrajinskega odbora Enotnih sindikatov. Poudaril je predvsem, da število brezposelnih vedno narašča, medtem ko delodajalci ne podvzamejo sploh ničesar za obnovo industrijskih podjetij; dejal je, da je danes posebno potrebna enotnost med zaposlenimi in brezposelnimi delavci. Nato je v kratkem podal poročilo o doslednem delovanju odbora brezposelnih delavcev ter v glavnih črtah orisal njegove bodoče naloge.

Tudi temu referatu je sledila široka diskusija, v kateri so prisotni obhodili postopke ZVU ki donuša tako bedo in dovoljuje nieno naraščanje.

Na kraju so delavci izglasali sledečo resolucijo: »Skupščina delavskih zastopnikov vseh strok mesta Trsta, na kateri so bili prisotni zastopniki vseh vodilnih odborov, tovarniških odborov in pododborov, ter delavskih zastopnikov, kakor tudi člani odbora brezposelnih delavcev, so se sestali 14. junija 1946, da bi razpravljali o gnotnem položaju delavskega razreda. Poslušali so poročilo tov. Juraga ki je govoril v imenu Mestnega odbora Enotnih sindikatov ter poročilo tov. Semilli-a, ki je govoril o vprašanju brezposelnih.

Ugotovila je, da je stanje našega delavstva postalo neznošno posebno za industrijske delavce, ki ne morejo živeti od nedovoljnih plač in so razen tega prisiljeni delati v zmanjšanem delovnem urniku od 40 ali celo 35 delovnih ur tedensko, medtem ko življenjske potrebščine vedno rastejo posebno po cdlouko o podražitvi stanovanj in tarif javnih ustanov itd.

Število brezposelnih je ponovno naraslo zaradi izdaje ukaza 106 od strani ZVU, a v kolikor se čuje od uprave CRDA-e, se predvideva zmanjšanje osebja do 50% in močnejše celo še več.

V vsem tem se jasno opaža popolna brezbrilnost delodajalcev in ZVU za usodo našega delavstva.

Postopki C.R.D.A.-e

11. t. m. je uprava CRDA-e izdala sledeče poročilo na osnovi svojega oloka:

»Sporočilo delavstvu, zaradi njegovega odpora proti temu, da se pada na delo na tla edino zato, da bi se olajšalo finančno stanje naše družbe. Na ta način bi tisoč delavcev še nadalje imelo zaposlitev za naslednje mesece. Ker pa je tovarniški odbor postal naš upravi sporobil, v katerem poziva delavstvo, naj se spet vrne na delo v ladjedelnice, naša uprava izjavlja, da povzroča to vračanje v podljeje zmanjšanje delovnega urnika tudi za vse ostalo delavstvo.

Delavski urnik bo veljal od sedaj 35 ur tedensko, a ostalih 5 ur bo izplačanih iz dopolnilne blagajne po določenih predpisih.

UPRAVA

Delavstvo ne popušta prisvojitih pravičnih zahtevah, a uprava CRDA-e ne popušta v svoji protidelavski učenitvi. Kaj bo ukrenila ZVU?

Zanimava nos razvoj tega spora in stališče ZVU-ja z ozirom na kršitve ukaza 106, ki ga je izdala ZVU.

Zanimiva je vsekakor trditve uprave CRDA-e, da so ji bili dani krediti (od ZVU?) za... bonifikacijska dela.

Čudno, da se težki kmetovski industriji odobravajo krediti za zemeljska dela, kajti to bi bilo, kot da braven odobrimo kredite za kovaška dela, uradniku za težaška a težakom za flozofška.

Mar so danes v naši pokrajini zares zgubili glave vsi tisti, ki prejemajo in tisti, ki dajejo kredite.

Po pomili naših delavcev bi bilo priložno, ne odobriti CRDA-i kredit za njeno obnovo in delovanje, a ne za zdarska, čevljarska, brivska ali kmečka dela.

Če slo tako naprej, bo CRDA postala kmetovalca na rta štaba, a naši kmetje bi morali priti upravljat.

Policija naj se ne meša v kmečka delovna vprašanja

17. junija t. l. je Sindikat kmečkih delavcev poslal Uradu za delo pri ZVU, kakor tudi Poljedelskemu oddelku pri ZVU sledečo spomenico:

Na osnovi naše spomenice št. 230/45 8 Agr. od 1. 6. t. l., v kateri smo jasno podčrtali stališče, ki so ga zavezli naši kolonji iz tržaškega področja, smatramo za potrebno zavzeti tudi naše gledišče:

1. višek od 25% nad rednim prispevkom, ki so si ga kmetje zadržali zato, da bi povzročili čimprejše zaključene novega sporazuma z delodajalci, ki naj bi zamenjali stari sporazum, naj se vskladišči skupaj s 50% kolonjskega deleža;

2. Urad za delo ter ZVU se do danes nista izjavila o vprašanju te mere naših kmetov, niti jih nista povabila, da bi se končno zaključil t. sporazum;

3. kmetje se nahajajo pred pretajo policije, ki jih hoče prisiliti na oddajo 50% predojca;

4. ker gre tu za sindikalni spor, mislimo, da je zato nadležen Urad za delo, a ne policija;

5. medtem ko so bili nekateri lastniki pripravljeno priznati začasno ureditev vprašani, delitve pred umešanjem policije, so sedaj proti taki rešitvi;

6. neki zavezniški oficir je danes izjavil v Trzinu, da če delavci ne bodo pristali na razdelitev od 50% za vsako prizadeto stran, bo ZVU odredila mlate s pomočjo nemških uletnikov. V tem slučaju Pokrajinski odbor Enotnih sindikatov odklanja vsako odgovornost, če bi nastali incidenti zaradi takega postopka.

Sledi pismo št. 376/45-8 Agr. od 17. 6. t. l.

Upštejvaje gornje navedbe, likor tudi vzemirjenje med kmečkimi delavci zaradi vmešavanja policije v nritavna vprašanja, pozivamo Urad za delo naj pouči stanje, tako da bi se spor rešil na miren način.

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

Protesti proti napadom neofašistov...

V soboto je delovno ljudstvo ponovno za beležilo izgubo enega svojih borcev. Zavrtni fašistični zločinci so na podel način umorili tovariša Karla Hlača, slovenskega pristaniškega delavca.

Delavske obleke mnogim niso všeč, verjetno zaradi tega, ker jih nosijo delavci, pošestje in dosledni borci za demokracijo. Tudi Gilbert Povodnik, klepar, je to oku-sil. Spoznal je pobliže vsjo veličino svijeje kulture. Obležal je hučo ranjen.

...pri polk. Bowmanu

V znak protesta je tržaško delavstvo v terek dopolnje stavkalo četrta ura. Delavstvo ladjedelnic Sv. Marka je ob tej priliki odposlalo polkovniku A. Bowmanu, višjemu častniku za civilne zadeve pri anglo-ameriški vojaški upravi, pismo, v katerem protestira proti zadnjim dogodkom v ulici Cavana. Pismo se glasi:

Trst, 18. junija 1946.

Gospodu polkovniku
Alfredu Bowmanu

višjemu častniku za civilne zadeve pri ZVU
Trst.

Delavci Ladjedelnic Sv. Marka smo danes zjutraj med 10. in 10.15 ur, v znak protesta proti nečloveškemu zločinu fašistov, ki vzemirjajo mesto, zapustili delo.

15. t. m. smo se zbrali v delavnicah, da bi vam, gospod polkovnik, izložili sledeče:

Eno leto je preteklo, odkar je ZVU prevzel zaupno upravo te cone in sprejela odgovornost za varnost prebivalstva. Toda iz dogodkov izhaja, da se v tem pogledu ničesar ni storilo. Mi delavci celo vidimo, da se je, kar se naše varnosti tiče, vse

Naši delavci so za Jugoslavijo

Enotni sindikati so poslali zunanjim ministrom, Svetovni sindikalni zvezi, Italijanski splošni delavski zvezi ter v vednost delegaciji Juljske krajine v Parizu in Jugoslovanski delegaciji v Parizu brzojavko in resolucijo, s katerima protestirajo proti izjavi tako imenovane Delavske zbornice v Trstu.

Brzojavka se glasi:

Izvršni odbor Pokrajinske zveze enotnih sindikatov Juljske krajine je spričo izjave razbijaške Delavske zbornice v Trstu, ki je nesramno izjavila, da hoče večina in s katero zatrjuje, da hoče večina tržaških delavcev združitev z Italijo, kajti ta organizacija, ki ustvarja razdor, je nastala vsled političnih pamištev in vsled tega ne predstavlja delavskih množic, ki so se izrekle v teku osovobodilne borbe za bratstvo med narodi Juljske krajine in za združitev s federativno Jugoslavijo.

Vsebinska resolucija je sledeča:

Izvršni odbor Zveze enotnih sindikatov Juljske krajine je spričo izjave odpadnicke delavske zveze v Trstu, ki je nesramno izjavila, da hoče večina italijanskih delavcev Juljske krajine ostati pod Italijo, primorana zavzeti v tem oziru stališče, da ne bodo tej prevari — čeprav tako grobi — v nobenem resnem krogu verjeli.

Izvršni odbor Enotnih sindikatov Juljske krajine izjavlja: 1. da tako imenovana Delavska zbornica v Trstu ne more govoriti v imenu delavcev, ker je nastala samo z namenom, da ustvari razdor ter tako sluzi političnemu namenu, uveljaviti politične prejudice o združitvi naše pokrajine in Trsta k Italiji.

2. da je kljub podpori industrijalcev samih lahko organizirala samo omejeno število uradnikov in malenkostne skupine delavstva malih podjetij, kateri so bili temu prisiljeni vsled koalicijske delodajalcev.

3. da niso Enotni sindikati do danes uradno zavzeli nobenega stališča o vprašanju državne pripadnosti teh krajev, čeprav morajo priznati, da so skoraj vsi slovenski in italijanski delavci za združitev Trsta in Juljske krajine z Jugoslavijo, ker vidijo v tej združitvi možnost gospodarskega razvoja pristanišča in industrije ter rešitev, ki je glede na narodnost, vprašanja pravična. Sicer je sama medzavezniška komisija lahko v teh krajih ugotovila, kako so delavske množice na tisoč načinov, z razobežanjem italijanske in jugoslovanske zastave z vozovi, ki sta združeni napolali na velikih tovarnih in po vseh ljudskih okrajih, pokazale, kaj mislijo o rešitvi vprašanja državne pripadnosti.

4. da se čudi podnori, ki jo je ob tej priliki dala Italijanska splošna delavska zveza, ki je prej priznala, da je ogromna, večina delavstva organizirana v Enotnih sindikatih in da je zelo pomembno dejstvo da vlada v teh sindikalnih množicah delavcev ne oleda na narodnost. Zaradi tega je njeno sedanje zadržanje udarec, ki ga je zadala sindikalni enotnosti, ki se je dosegla z borbami in žrtvami vseh delavcev v osvobodilni borbi proti fašizmu in proti nemškemu okupatorju.

5. da Izvršni odbor Enotnih sindikatov, verni tolmač volje svojih organiziranih članov in najširših ljudskih množic vse pokrajine in Trsta ne želi, da bi v svetu in pri organiziranih in osebnostih, ki morajo odločiti o usodi naše pokrajine, nastel kak dvom, in zato ponovno povdarja neizpodbitno resnico, da hočejo skoraj vsi delavci združitev z novo Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo.

Kljub velikim stroškom, ki jih imajo kmetovalci z zelenjavo, pri čemer predstavlja izdatki za vodo največjo postavko, zaradi potrebne stalnega zalivanja, morajo danes kmetje prodajati zelenjavo po jako nizki ceni. Glavni zaslužek kmetovega truda pa imajo prekupovalci in prodajalci, katerih zaslužki so nekontrolirani in so odušerko visoki.

Taka gospodarska politika pomeni nadaljevanje stare italijanske imperialistične politike proti slovenskemu kmetu in preprečuje možnost konsolidacije kmečkega gospodarstva.

POJMOVANJE anglo-ameriškega častnika O UDARNIŠKEM DELU

Podružnica Enotnih sindikatov v Rentah je numeravala 16. t. m. organizirati udarniško delo. Na tozadevno prošnjo, ki jo je podružnica naslovlila na guvernerja v Biljah, je prejela 15. t. m. sledeči odgovor: »V demokratski državi je nedelja Bogu posvečen dan in vsak pošten državljan spoštuje ta dan.«

Podpis: Ronald F. Frasert
Captain A. M. G.
C. A. O. Biglia

Pobjalo in uničevalo se je brezglavo noč in dan. Ni se izbiralo dnevo, ob nedeljah in praznikih so se uničevala življenja in material, ob nedeljah in praznikih so se morale boriti in mučiti delovne množice ljudstva za skupno stvar.

Za skupno stvar smo se borili — za svobodo in svetovno varnost.

Razdejanja, tako tista, ki so bila povzročena ob nedeljah in praznikih, kakor vsa ostala vpljejo po obnovi.

Delovno ljudstvo nadaljuje borbo za skupno stvar — za blagostanje in za popolno gospodarsko svobodo od vseh vrst izkoriščavanja.

Razdejanja enega dneva homo obutili let, in leta. Popravila bodo zahtevala dolgotrajno delo in napore.

Z medsebojnim pomaganjem se najlaže in najhitreje izležijo vse posledice vojne. Zato si moramo pomagati.

Borba za skupno stvar, za splošno gospodarsko obnovo je po vseh moralnih načelih dobro delo, a dobihi del je človeštvo učiti tudi Kristusov nauk.

Poleg tega smo tudi demokracije, dobra dela pa ne škodijo skupnosti, zato so vsa razburjenja neumnostna...

Kljub pojmovanju nekega oficirja so se verski obradi vršili na Opčinah brez ovire. Delavska mladina je obnavljala, a roditeljski svet (ki je protestiral proti zaščiti raznih vrst in kot ljudska institucija ni priznan od ZVU) je malčke pogosil in spramjal iz cerkev in nazaj.

Prvi kongres kovinarjev

V nedeljo, 30. junija se bo vršil prvi kongres kovinarskih delavcev članov Enotnih sindikatov. Kongres se bo vršil v Domu pristaniških delavcev v Trstu in bo pričel ob 8. uri zjutraj z dnevnim redom. Kot smo ga objavili v našem listu št. 25 od 6. t. m.

Kmečka dela rabijo ogromno vode. Zlasti v okolici Trsta se kmetje pečajo pretežno z vrtnarstvom, a zelenjava rabi precej vode. Te vrtnarje v tržaški okolici obsegajo 3000 do 5000 m. Lastniki teh zemljišč so si s težavo pribavili potrebna sredstva s prihranki, pritrjali so si takorekoč od ust, da so mogli napeljati vodo.

Enotni sindikat kmetijske stroke.

Prva letna skupščina Enotnih sindikatov v Trziču

Preteklo nedeljo se je vršila v Trziču v kino dvorani »Principe« prva letna skupščina Enotnih sindikatov trziškega okraja. Skupščino je otvoril predsednik mestnega odbora Trziča tov. Černigoj, ki je pozdravil vse prisotne. Med zbranimi smo opazili tov. Ivan, Bukovca-Vojmirja, tajnika Pokrajinskega odbora Enotnih sindikatov, tov. Ferlečiča, zastopnika PKJK tov. Michelija, zastopnika UAIŠ-a in tov. Ljivo za antifasistično mladino.

Po izvolitvi predsedstva skupščine in ostalih formalnosti, je govoril tov. Černigoj, ki je poudaril važnost letošnje skupščine in polnega leta legalnega delovanja Enotnih sindikatov, ki so nastali iz ilegalne organizacije Delavske enotnosti. Ta organizacija sedaj učvrščuje razredno zavest in nadaljuje legalno borbo za delavske pravice. Govornik je poudaril tudi težave delovanja pod anglo-ameriško okupacijo in neznesne razmere, v katerih se pod temi pogoji nahaja naše delavstvo, posebno po ustvarjanju razlijskih Julijskih sindikatov.

Nato je tov. Černigoj govoril o obsežni delavnosti Enotnih sindikatov in o osnovnih naporih za delavsko-kmečko sodelovanje. Kako je ta več čvrsta, je dokazano ob priliki stavke v septembru 1945, ko so tudi kmetje solidarno z delavci objavili splošno stavko. Kljub raznim poizkusom razbijskih sindikatov, se vedno naraščajo vrste naših sindikatov. Tov. Černigoj je govoril tudi o mezdinih zločincah, ki so jih delavci dosegli v tem letu, ki pa niso dali pozitivnega rezultata zaradi ofenziv, ki so jo pričeli reakcionarji in delodajalski krogi proti našemu delavstvu.

Svoj referat je tov. Černigoj zaključil, rekoč, da ni mogoče doseči ničesar trajnega in dobrega, dokler se ne vzpostavijo politični pogoji, ki za to predstavljajo garancijo, t. j. dokler se ne doseže ljudska oblast.

Njegov govor so prisotni pozdravili z burnim odobravanjem.

Nato se je tov. Černigoj zahvalil v imenu Odbora za poverilnico, ki je bila izglasana, nakar so dal nalogo vsem tovarškim odborom, naj pristopijo k volitvam novih odborov, kakor tudi zastopnikov, ki bodo poslali na pokrajinsko konferenco Enotnih sindikatov. Tov. Černigoj je nato želel čimprejšnjo zmago združenega delavstva v znamenju bratstva vsega ljudstva Julijske krajine.

NESLAVEN KONEC PODTIKANJ

Pred kratkim je bila v trziškem pristanišču preizkušena motorna petrolejska ladja »Empire Mac Cabe«. Ladjo so »dogradili« leta 1943, leta ter so jo nato preuredili v letalnik. Sedaj so ladjo ponovno preuredili v ladjedelnico CRDA-e. Lastnica je petrolejska družba »Anglo-Persian Oil Company«.

Ob te islovesnosti, pri kateri sta bila prisotna poveljniki ladje in prvi častnik, so vsi navzoči pohvalili spretnost in hitrost delavcev ter tehnično zmožnost ladjedelnice v Trstu in Trziču. Ogljubi, da si bodo prizadevali in pripravili britanski ladjski lastnik, naj se poslužuje ladje delnice v Trstu in Trziču.

Eden izmed inženjerjev je želel, naj bi prejel priznanje in čast za izvršeno delo vsi prisotni delavci. Ko so delavci vstopili, so vsi vstali, da bi s tem izkazali čast njihovi sposobnosti, poštenosti in tehnični zrelosti.

Vsi prisotni inženjerji, ruvalatelji, kapetani in častniki anglo-ameriške vojaške uprave, so obljubili da bodo storili vse, kar je v njihovih močeh, da bi pokazali svetovno odlično delo, ki so ga naredili delavci Združenih ladjedelnice in poskrbeli za stalno delo te stroke v teh krajih.

Odlična sposobnost delavcev CRDA-e in njih navede odlično zadržanje je dobilo za doseganje in tisto priznanje, ki mu ga morajo delavsko vsi izkazati.

S tem so doživela vsa podtikanja in obkrovanja na račun ladjedelnice delavstva, ki so krožila pred dvema mesecema na raznozarnih, tipkanjih in od ravateljstva podpisanih kerah, neslaven konec.

Sestanek kmetov

V nedeljo 16. t. m. se je vršil sestanek kmetov v Roculu. Sestanka se je udeležilo lepo število malih in srednjih posestnikov ter najemnikov.

Zborovanje je otvoril tov. Škerk, predsednik rajonskega sindikalnega odbora. Pozdravil je navzoče in obrazložil pomen teh kmetijskih sestankov. Nato je podal besedo tov. Gerbecu Matiju, tajniku Enotnega sindikata kmetijske stroke.

Tov. Gerbec je podal kratko poročilo o sedanjem delovanju sindikata in o pomenu, ki ga ima ta organizacija za delavca in kmeta. Pojasnil je tudi razliko med današnjimi sindikalnimi organizacijami in prejšnjimi fasističnimi.

Predstavniki Enotnih sindikatov so izvoljeni iz vrst delavcev, kmetov in uradnikov, ki s svojimi prispevki vzdržujejo sindikate. Prejšnji fasistični sindikalni funkcionarji so bili postavljeni od fasističnih oblasti in so bili plačevani od njih. Kako so mogli takšni predstavniki čuvati interese delovnega ljudstva, če so bili odvisni naravnost od političnega tajnika?

Ko so začeli Enotni sindikati organizirati tudi kmete, so bili ti še nezapravljeni in brežbržni proti naši organizaciji. Sedaj pa so kmetje spoznali ugodnosti in potrebo sindikalnih organizacij. Članstvo v kmečkem sindikatu stalno narašča. Samo v Trstu in okolici ima naš sindikalna organizacija 1700 vpisanih članov.

Te dni se vršijo pogajanja z Julijsko agrarno zvezo za novo pogodbo cveličarjev in vrtnarjev, ki so nameščeni pri lastnikih vil. Ta stroka ves čas fasističnega režima ni imela nobene delavske pogodbe in je bila prepuščena na milost in nemilost svojim gospodarjem. Bili so sužnji v pravih pomenu besede.

Enotni sindikat se je zavzel tudi za vprašanje naših kolonov in ponovno predelal njihovo pogodbo, za katero se bodo v kratkem pričela pogajanja.

Tudi borbi proti povišanju cene vodi je Enotni sindikat posvetil vsi potrebno pažnjo. V tem pogledu je protestiral tudi s pismom pri mestnem podjetju ACEGAT, katerega objavljamo tudi v naši današnji številki.

Ob zaključku sestanka se je razvila diskusija, iz katere je bilo jasno posneti da so kmetje spoznali skrb in napore Enotnega sindikata kmetijske stroke za ljudske potrebe.

Poročila iz pasa B

Obnova vasi Vojsko

Na večer minulega torka 28. pr. m. je vladalo živahno vrvenje po vseh naših rajonih. Kako neki ne bi bilo, ko gre vendar za trimesečno teknanje. Po vseh rajonih so tolmajci, za kaj gre.

Nasa mladina se je prva odzvala na prostovoljno delo pri izgradnji požgane vasi Vojsko. Zanimivo je bilo opazovati vse mrižno pripravljane za odhod na Vojsko. Ze pred nekaj dnevi so peljali vse potrebno orodje, krampe, lopate, samokolnice itd., končno se je odpravila na delo na Vojsko tudi naša vesela mladina s težkimi nahrbtniki, v kateri so bile nabite razne poslastice in »dodatki«, ki so jih pripravile naše skrbne mamice. Zavedajoč se, da Vojsko leži skoraj 3000 m nad morjem, se je naša delavna mladina odročila tudi s potrebnimi odejami.

Da bo šlo delo pri pozidavi požgane vasi hitreje od rok, se je ljudstvo vseh rajonov odločilo, da bo šlo čistit in pripravljati opeko v Kmoju. Vsak dan se vršijo rajoni ter naravnost teknujejo med seboj, kateri bo pripravil večje število opeke. Zanimivo je opazovati, kako se vsako jutro za to prostovoljno delo zbirajo vse vrste žena, upokojenci ter mladina; vse prevle ena misel in skupna želja: obnoviti čimprej vasio Vojsko. Naše vrle žene teknujejo med seboj, katera bo očistila več opeke. Posebno se je pri tem delu izkazala tov. Desanka, ki je v osmih urah očistila več kot 200 kosov opeke. Dastavno pri svojem gospodinjstvu že itak preobložena z delom, se je tudi skrbna tov. Smukovka udeležila prostovoljnega dela pri čistjenju opeke v Kanomli ter s tem pokazala za-

vest, da je treba pomagati svojemu bližnjemu, posebno pa se našemu kmetovalcu. Tudi naši upokojenci počnejo zaostajati pri prostovoljnem delu. Tako sta zavedni Božjan Lipičič ter 76 let stara vdova Rupnikova iz Kosovelov ulice brez prestopanja čistila opeko. V nekaj dneh se je očistila in pripravilo za zidavo najmanj 16.000 kosov opeke, od katere se je za 6.700 odpravilo na Vojsko. Sklenilo se je, da se bo zidavo previdno razdelilo, da bomo na ta način pridobili čim večje število cele opeke.

Odkrito je treba priznati, da gre vse ljudstvo z navdušenjem na delo, kajti resno se zaveda, da gradi domove sebi, kar bo v polni meri doprinele k zmagi v borbi za našo popolno gospodarsko neodvisnost.

Titovo tromesečno tekmovanje

Tudi naš kraj je bil hudo prizadet zaradi zadnje strahovite vojne. Zato je ljudstvo sklenilo, da si bo medsebojno pomagalo ter skupno in povezano sodelovalo v obnovi ter v borbi za popolno gospodarsko neodvisnost. Ta skupna zamisel je minulo nedeljo vodila vso vas ter vse bližnje vasi, od koder se je bilo zbralo 163 vrh žene in gospodarjev ter mladine. Tem se je pridružilo tudi še 185 borev tukajšnje posadke. Namenili so se pomagati pri obnovi našemu kmečkemu ljudstvu, ki je v tej težki borbi še največ pretrpelo. Tudi vozniki so se udeležili prostovoljnega dela pri odvažanju ruševin. Zanimivo je bilo gledati, kako ta več kot 300 glava množica dela in med seboj naravnost teknuje, kdo bo več naredil. Pohvale vredna je bila neka skupina domaćinov in vojakov, 24 po številu, ki so naravnost udarniško delali, raj so v štirih urah očistili 1000 kosov opeke, 3 m³ kamenja ter očistili vse ruševine 48 m³ sobnih prostorov.

Vse skupine so na ta dan v Črni vrhu opravile sedet delo: očistile 152 m³ kamenja ter ga pripravile za zidanje: presejale 26 m³ peska; vozniki so tudi neumorno odvažali ruševine, 115 m³, ter na ta način poslali 200 m dolgo okrajno cesto, ki je 2 km oddaljena. Končno so očistili tudi 6800 opek.

Naše ljudstvo hoče pokazati, da hoče organizirano in povezano delovati in obnavljati svoje porušene domove.

Vse priznanje in pohvala gre pri tej priliki tudi našim neutrudljivim borec, ki počnejo počivati navzile vsem težkim naporom, ki so jih prestali v teku štiriletno težke borbe, ampak so pripravljani roko v roki sodelovati pri obnovi naše vasi in naše porušene domovine.

Z vedrim smrem in veselim obrazom so se po končanem prostovoljnem delu vračali na svoje domove zavedna mladina, naše vrle gospodinjke in skrbni gospodarji.

Vse pa je prevečala eha misel — vse za našo skupno obnovo, vse v borbi za popolno gospodarsko neodvisnost naše vasi, naše žezle ter skupne domovine Titove Jugoslavije.

Kanomlja in Sp. Idrija

Na binkoštni ponedeljek so se zbrali mladina, naše žene, rudarji in upokojenci, okrog 100 po številu ter šli organizirano na prostovoljno delo za obnovo. Tako je mala grupa, 12 po številu, presejala 12 m³ prodnega peska, ki bo služil za stročno opeko, 30 žena, upokojencev in rudarjev je odvažalo ruševine, 30 mladink in mladincev ter 12 rudarjev in upokojencev je slo čistiti opeko, ki bo služila za obnovo požgane vasi Vojsko.

Zavedajoč se velikega pomena, ki za ima današnja dela za nadaljni razvoj na se mladine, je vse organizirano ljudstvo v Sp. Idriji sklenilo, da v dobi tromesečnega tekmovalnega obnove solsko poslojpa ter izboljša vodovod, s čimer se bodo izboljšale tudi higienske razmere v vseh vasi.

Tudi mladina iz vse Kanomlje, vrle kmečke gospodinjke in gospodarji so šli minlj binkoštni ponedeljek na prostovoljno delo. Čistili so opeko ter isto ta koj odvažali svojim sosedom, ki jim je bilo v času borbe vse požgano. Posebno so se zavzeli za mladega gospodarja iz Brd v Gorunji Kanomli, ki je edini ostal živ od strelvine družine, kajti v zadnji velikonočni ofenzivi so starega gospodarja na zverinski način pobili, zožgali, liho in vsa gospodarstva poslojpa, kjer je v strahotnih mukah zorela 9 članska družina z nedolžnimi otroci čiti vredi.

Iz tega je jasno razvidno, da je ljudstvo z vso resnostjo vzelo inicijativo obnove požganih vasi v svoje roke ter hoče na ta

O Zadrugi vojnih oškodovancev

Prebivalstvo v pasu A se je, prizadeto od vojne in nacifasističnega besnenja, zateklo k samopomoči. Organiziralo se je v Zadrugi vojnih oškodovancev, da bi na ta način branilo svoje interese in ukrenilo vse potrebno za čim hitrejšo gospodarsko obnovo.

Zadruga vojnih oškodovancev je pravilno registrirana in priznana s strani anglo-ameriške vojaške uprave. Zadruga je vključila v vrste svojega članstva vse zainteresirano prebivalstvo naše pokrajine, to je vse oškodovance.

V danih razmerah pa je zaradi nerazumevanja zaupne uprave njeno poslovanje jako utenujeno in ovirano. Doslej je izvršila vse kar je bilo v njeni moči in možno pri načinu upravljanja ter razpoloženja anglo-ameriške vojaške uprave.

Zadruga vojnih oškodovancev ima vsega 48 podružnic, anglo-ameriška vojaška uprava upošteva 46 podružnic, a guverner v Boveu in Kobardju odklanja sploh vsako sodelovanje s člani ZVO. Res čudna je samovolja teh dveh guvernerjev in njihovo nerazpoloženje do toliko prizadete delovnega ljudstva, ki se za časa narodno osvobodilne borbe ni strahilo nobenih žitev za skupno stvar zavezniških narodov.

Razni podjetniki na najrazličnejše načine intrizirajo proti interesom delovnega ljudstva kar smo mogli ugotoviti tudi v našem članku o licitaciji obnovitvenih del v vasi Zaga. Njim sveto ni lubo, da bi oškodovanci člani ZVO (Zadruga vojnih oškodovancev) nadzirali svoje poslovanje, njih delo kajti člani zadruge bodo vedno čuvali lastne interese in preobčevali vsako zlorabljanje ter lahkomišelnost trošenja sredstev, ki so namenjena, za obnovo hiš.

Zato je neumestno da bi soloh kdo upošteval nasvete raznih podjetnikov in se puštil od njih z nestvarnimi spekulativnimi nasveti hegati ali pa zasleplevati.

Oškodovanci člani ZVO, najbolj poznajo svoje težave in skrbni oni sami čutijo vso grozoto vojnega razdeljanja katerega zalostna dedščina bi se radi čimprej otrlesi.

Nihova edina in največja želja je, da bi si bili čimprej popolnoma na lastnem, kako se bo vprašanje bremen obnovitvenih del uredilo ter da se gospodarska obnova naše pokrajine čim prej izvede.

Zato je edino pravilno, da tudi anglo-ameriška vojaška uprava upošteva edino le želje nasvete in potrebe prizadete ljudstva, katerega želja po svobodi in za demokracijo priča nesebično prelita kri najboljših sinov.

Delavci TOVARNE STROJEV protestirajo

Gmотно stanje delavskega razreda se v zadnjih časih vedno slabša. Skromna mezdna zboljšanja, dosežena z velikimi težavnimi so uničena z znanjstvom delavskega umika od 48 na 40 ur tedensko, s podražljivjo hrane in ostalih potreb, z zvišano oajemjino, ceno vode, plina, elektrike, kar izživa vedno večje vneemljenosti med delavskimi množicami. Brezposelnost raste, odpoščanja se nadičujejo, a javna dela, ki jih je obhujala ZVO, se niso pričela ter tako ni nikakor mogoče zavesti ogromne množice nezaposlenih delavcev.

Delavci tovarne in delavnice so ogorčeni proti odgovornim elementom, ki bi morali popraviti to stanje in pričeti z obnovo. Tako se ne more nadaljevati, marveč je treba najti nek izhod, ki mora nujno rešiti to nezgodno stanje.

Tovariški odbor, ki tolmaji vojo delavcev, predlaga rešitev sindikata svoje stroke, ki naj jo nato predloži tasemu odboru E. S., da bi mogel zavzeti energično stališče v obrambi interesov vseh delavcev, ki se nabujajo v vedno težjem in obupnejšem položaju.

Citačte in širite Primorsko delavsko enotnost

tudi sortiranih 162 kub. m grandbenega materiala, ki se se da uporabiti. Skupno je bilo torej pretreseno 85 kub. m materiala, kar predstavlja vrednost 245.500 lir, ki jih je mladina z udarniškim delom poklonila opusnemu prebivalstvu. Na vsakega delavca pride 0,862 kub. m za 3 delovne ure del, oziroma vsak od njih je doprinesel 288,69 lir korist.

Organizacijsko poročilo 14.363 članov

Tov. Batilana je govoril o enotnosti delavskega in kmečkega, elementa ter izjavil, da štejejo danes trziški Enotni sindikati 14.363 članov.

Govoril je tudi o obširnem delovanju vseh odsekov, bodisi na gospodarskem kakor tudi na prostvetnem, fizikalnem, socialnem ali zadržnem polju. To delovanje je bilo neverjetno plodno in dokazuje, da so Enotni sindikati zares množična organizacija, ki mobilizira ogromno število svojih članov na vseh poljih javnega delovanja.

Tov. Gratton je podal finančno poročilo, v katerem je razvidno, da je bilo do 15. junija t. l. 2.428.724 lir dohodkov, a 2.162.810 lir izdatkov. V polporni akciji je bilo 311.900 lir dohodkov in 277.300 lir izdatkov; 208 članov je dobilo denarno pomoč.

Nato je nastala kratka diskusija, nakar je govoril tov. Vojmir o današnji situaciji v sindikalnem pokretu.

Tov. Vojmir je govoril o današnjem položaju

Tov. Vojmir se spominja borbe delovnega ljudstva od 1902. leta, ko so naši očete odprto nastopili z delavskimi zahtevami in bili tudi pripravljani na žrtve. V zadnjih časih se je mnogo govorilo o politizaciji sindikalne organizacije. Ali, kako naj se delavci odčitajo političnim problemom, ki predstavljajo bodočnost naše pokrajine in ne pazimo na manevre reakcije, ki nas hoče vreti nazaj v isto stanje, v katerem smo se nahajali 25 let.

Nato je tov. Vojmir obsodil nezainteresiranost odgovornih elementov za obnovo in gospodarsko stanje sploh. Razen tega bo treba posebno obsoditi vse poizkuse proti težnjam in zahtevam, ki so si jih postavili naši partizani že za časa borbe.

Govoril je tudi o odpusčanju našega delavstva iz tovarn na čisto pristranski osnovi. Govornik je povdaril, da se mora še nadalje voditi odločna borba proti reakciji in njenim namenom, da se uniči naša industrija. V politični borbi se do danes Izvršni odbor Enotnih sindikatov še ni izjavil glede politične pripadnosti naše pokrajine, ali se dobro zaveda dejstva, da ogromna večina delovnega ljudstva Julijske krajine, ki je organizirana v Enotnih sindikatih, ne želi biti odsena od svojega prirodnega, zaledja.

Vsi prisotni so burno pozdravili ta izvajanja tov. Vojmira.

Sledeča točka je predstavljala izbor novega Okrajnega odbora Enotnih sindikatov, na kateri so bili potrjeni k upravi sledeči tovarši:

Izglasovali so poverilnico

Nato je tov. Marega čital sledečo vseh poverilnico, ki je bila soglasno sprejeta od vsih prisotnih:

Prva skupščina Enotnih sindikatov trziškega delavstva, ki se je vršila 16. junija 1946.

Razpravljajoč v obširni diskusiji o obupnem položaju delavstva našega področja ter o manevrih tukajšnjih delodajalcev, skušajo z lakoto prisiliti naše delavstvo na poslušnost zavedajoč se, da samo nerazkosnost Julijske krajine lahko pozvi našo trgovsko mornarico in trgovino ter na ta način dvigne življenjsko ravnen našega ljudstva tako visoko kot si ona zasluži in na kar ima polno pravico, obsoja pred vsem svetom maneuvre industrijalcev, ki s točno določenimi cilji skušajo uničiti nekaj četoeto industrijo, življenjski izvor vsega trziškega in primorskega ljudstva, kakor tudi vsega zaledja.

odobrava delovanje Okrajnega odbora iz Trziča, ter zato ponovno voli soglasno sedanjí Okrajni odbor Enotnih sindikatov za trziško področje in mu daje poverilnico za nadaljevanje svojega dela v duhu razredne borbe.

vzela je na znanje splošne zaključke tov. Vojmirja, tajnika Pokrajinskega odbora Enotnih sindikatov po poročilu in snelni diskusiji ter daje poverilnico Pokrajinskemu odboru Enotnih sindikatov, naj se nadalje vodi sindikalno borbo v obrambo interesov vsega delavstva našega okraja.

Prva sindikalna skupščina delavcev trziškega področja Enotnih sindikatov

Mladina pomaga pri obnovi

Dan delovne mladine na Opčinah

Mladina tudi z delom utrjuje bratstvo našega delovnega ljudstva.

V nedeljo zjutraj so se zbirali mladinci in mladinke iz vseh sektorjev Trsta, z zastavami na čelu in z razrednoinsolirna stavnimi na čelu in z raznimi transparenti, na katerih so zahtevali obnovo. Vsi sektorji raznih rajonov so se zbrali na določenih mestih in na ta način stvorili 6 delovnih bataljonov, poleg 7. bataljona, ki je bil sestavljen izključno iz študentov.

Četudi oblačno nebo ni obljubljalo nič dobrega, so se tendar vsi bataljoni točno javili v določenem številu na delo in so bili sprejeti z navdušenjem od domače mladine z godbo na čelu. Opelne so na ta način zvrte vse dan v znamenju pesmi, gnebe in vzvikov razigrane mladine, ki je z veseljem zagrabila za orodja in prepevajoč obnavljala.

Ker je primanjkovalo orodja, se je vseh katerih je prva delala od 8 do 10,30 ure; tisoč mladincev razdelilo v dve skupini, od ko je zapustila delo, je oddala orodje naslednji skupini. Kupi ruševin in kamenja so z neverjetno naglo zgnajali in bil prenočeni na poskodovane ceste, oz. so s tem materialom polnili globoko dolina na kraju vasi.

Posebno moramo poudariti visoko razumevanje domačih in okoljskih lastnikov prevoznih sredstev, ki so prišli na udarniško delo v večjem številu kot je bilo predvideno in na ta način dokazali, da bodo tudi v bodoče dobro vršili svojo nalogo na obnovi dežele, ko pride dan svobode in skupnih naporov za lepše življenje.

Obiskali smo »stabs«, da bizi zvedeli za patek del. Mladi »komandanti« so nam z zadovoljstvom dejali, da vsa delo napreduje v zadovoljstvo tehničnega vodje in njih samih. Naši mladinci so si pridobili ob tej prvi masovni delovni manifestaciji razne bogate izkušnje in jih bodo znali dobro izkoristiti v bodoče.

Ko smo na vasi srečali predsednika KNOO, tov. Malalana, nam je ves »srečen in zadovoljen dejal, da preživlja onega naj-

lepših svojih dni in da je ta mladina enostavno sijnajati.

Popoldne ob 4. uri so se zbrali vsi na dvoriščih Prosvetnega Doma, kjer sta bila pripravljena oder in plesišče. Vse je bilo okinčano z delavskimi in zastavami obeh narodov. V imenu KNOO-ja je pozdravil in se zahvalil tov. Malalan, tov. Zabric je govoril v imenu Enotnih sindikatov; poudaril je važnost udarniškega dela in skupnost naporov delovnega ljudstva Julijske krajine, posebno pa mladine in dai kratek pregled tehničnih rezultatov.

Nato je govoril tov. Šroka, ki je pozval mladince naj nadaljujejo na poti bratstva in borbe proti vsem poskusom reakcije. Obvestil je občenem vse prisotne, da se je dan prej izvršil podli napad na demokracijsko delavce; ki je za Vaskacija ubila v svojem »stepem sovinitstvenim besu« Trstu.

V imenu mladine je govoril tov. Bacičič, ki je poudaril potrebo obnove in odgovornosti ZVO za popolno odsnost in pogledu obnovitvenih del, ker je občenem glavni vzrok velike brezposelnosti in bede. Predal je resolucijo delovne mladine naslovljeno na prvega podpredsednika jugoslovanske vlade tov. Kardelja v Pariz, s katero za poziva, naj se nadalje brani zahteve prebivalstva Julijske krajine z isto odločnostjo kot do sedaj. Samo v mejah Demokracijske Federativne ljudske Jugoslavije, obno va iz spoštovanju vseh delavskih in demokracijskih pridobitev.

Tehnični rezultati

Na delu je bilo prisotnih okoli 1100 mladincev, od katerih je bilo 915 na aktivnem razziševanju ruševin, medtem ko so ostali služili kot kurirji, bolničarji, kuharji, organizatorji itd. Obavili so 3646 delovnih ur, razen 63 voznikov, ki so obavili nadaljnjih 315 delovnih ur. Vozniki so prepeljali 653 kub. m materiala in razen tega je bilo